

تاریخ نوروز کهن

نوروز یکی از سنت های پر ارزش و میراث فرهنگی کشور کهن ما افغانستان است. این کشور با داشتن دشتهای لاله زار کوههای شامخ و دره های پر خم و پیچ توانسته است جشن نوروز را آهین سازد. نوروز با دیدن هزاران فراز و نشیب ثابت باقی مانده و یکی از شاخص های اساسی فرهنگی آراین زمین محسوب می گردد. تدویر مراسم شاندار و جهانی جشن نوروز هویت ملی و علایق فرهنگی، کشور باستان ما افغانستان را نشان می دهد. مبدا مراسم جشن نوروز از قالب اقوام آریائی کشورهای اطراف آمو دریا بخصوص بلخ و بخدی برخاسته با حرکت های اجتماع مهاجرتها و فتوحات اثرات خویش را در طی زمان مکان به مکان انتقال داده بواسطه وارثین خود به جشن جهانی تبدیل نموده است.

لویی دوبری باستان شناس فرانسوی مینویسد که کناره های آمو دریا زمانی محلات پرجمعیت و مردان اسپ سوار داشته است. او اظهار نمود که درین کناره ها آثار زیست بشری بیشتر از بیست هزار سال قبل یافت گردیده است. شهر بلخ اولین شهر آریائیها و اولین تمدن باشندگان این دو کناره ها بوده است. این شهر پس از حفر ۱۸ نهر مسیر پیشرفت و تمدن را در پیش گرفت. پس از ایجاد راه ابریشم این شهر ثروت مند شده جمیت کثیری را در قلب خود جای داده به مرکز آریین زمین تبدیل گردید. نامهای باختریانه، بخدی ام البلاد بلخ شریف را بخود گرفت. این شهر باستان در خود فرهنگ را تربیت نمود که بنام جشن نوروز یاد می گردد. بخدی اقوام و ادیان زیادی را در فراز و نشیب خود پذیرفت ولی فرهنگ نوروز را در حفاظت گرفت. ادیان چون بودائی زردشتی اسلام فضای باختر زمین را پوشانید ولی نتوانست نوروز را از بین ببرد. مردم صرف کیش نوروز را تغییر دادند. با وجودی که در طول تاریخ حاکمیت اقوام آریائی، یونانی، سکها، یفتلیان، ساسانیان اعراب، مغل، شیانیان، سامانیان، تیموریان، بابریان، انگلیسها مسلط گردید ولی نتوانستند جشن نوروز را تغییر نام مکان و زمان دهند بلکه در جشن نوروز فرهنگ خود را علاوه نمودند.

پس از تاسیس بلخ و تمدن باختر تعداد نفوس آریائیها ازدیاد یافته بطرف جنوب هندوکش ایران ترکیه و کوههای تیانشان چین و هند مهاجرت نموده با خود فرهنگ جشن نوروز را انتقال دادند. پس از مدتی این قوم در هشت ساتراپی مسکن گزین شده از خود تمدن نو را ایجاد نموده در فرهنگ جشن نوروز افزودند. اقوام آریایها پس از اشغال فارس تمدن بزرگ و دولت قوی را بنام هخامنشیان تاسیس نمودند. بالاخره سرحدات هخامنشیان الی مصر کشانید. بدین ترتیب سرحدات جشن نوروز از خاور میانه گذشته تا افریقا رسید. پس از اشغال هند انگلیسها ۱۵۰ فامیل هندی را به افریقا منتقل ساخت امروز تعداد آنها به هزاران کشانیده نوروز را تجلیل می نمایند. پس از سال ۱۹۷۸ افغانستان و ایرانیان در سراسر دنیا مهاجر شده نوروز را با محافل شاندار و خیلی پر عظمت تجلیل می نمایند. بدین ترتیب نوروز جاودانه باقی خواهد ماند. قبلاً نوروز در دو جای خوب تجلیل میشد مزار شریف چهل روز و کابل یک روز. فعلاً در مزار شریف ازبکستان و تاجکستان تجلیل پر شان میشود. جشن نوروز در ایران هم بخوبی تجلیل می گردد. ولی در ازبکستان و تاجکستان مذهب دین سیاست نمی تواند فضای جشن نوروز را مکدر نماید زیرا درین جشن زنان بیشتر از مردان هنر نمائی می نمایند. کشورهای که طور جمعی از نوروز تجلیل شاندار می نمایند عبارتند: افغانستان، ایران، ازبکستان، تاجکستان، قزاقستان، ترکمنستان، قرغیزستان، کوردستان، آذربایجان، اویغورستان، جاپان، مصر و زرنگار افریقا میباشد.

جشن نوروز در کشورهای آسیای میانه

جاودان باد نوروز ما

www.esalat.org